

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ТАРИХ ФАКУЛЬТЕТІ**

АРХЕОЛОГИЯ, ЭТНОЛОГИЯ ЖӘНЕ МУЗЕОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ

94120 «Орталық Азияның ежелгі және ортағасырлық архитектурасы»

**Пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және
әдістемелік ұсыныстары**

«6B02210» – Археология» білім беру бағдарламасы

Алматы, 2024ж.

Құрастырушы:

Бексеитов Ғ.Т.Археология,этнология
және музeология кафедрасының
аға оқытушы

«Орталық Азияның ежелгі және ортағасырлық архитектурасы» пәні
бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік
ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды«__»2024ж.,хаттама№

Кіріспе

Суденттер «Орталық Азияның ежелгі және ортағасырлық архитектурасы» пәні бойынша емтихан дәстүрлі жазбаша-офлайн форматта тапсырады.

UNIVER жүйесіне (univer.kaznu.kz) сұрақтар үш блокқа бөлу арқылы енгізіледі.

Емтихан өткізу регламенті: Емтихан алдын-ала бекітілген кесте бойынша өтеді.

Емтихан ережелері: Емтихан барысында студент ұялы телефон, оқулықтар, дәптер, құлаққап және т.б. бөгде заттарды ұстауға, өзімен бірге алып кіруге болмайды. Сонымен қатар басқа студенттермен сөйлесуге, артық қимыл жасауға, артына қарауға болмайды. Емтихан барысын бейне бақылау арқылы мониторинг тобы бақылап отырады. Аталған ережелерді бұзу фактісі анықталса, студент емтиханнан шығарылады.

Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. «Орталық Азияның ежелгі және орта ғасырлардағы архитектурасы» пәнінің мақсаты мен міндеттері. Архитектураның түрлері
2. Сәулет өнерінің пайда болуы
3. Орталық Азияның ежелгі архитектурасы
4. Ежелгі Қазақстан архитектурасы
5. V–VIII ғғ. Орталық Азия архитектурасы: құрылыс материалдары мен конструкциясы
6. V–VIII ғғ. Орта Азияның қоғамдық, мемориалдық, культтік ғимараттары
7. IX–X ғғ. Орта Азияның архитектурасы: қала салу құрылысы
8. IX–X ғғ. Орта Азияның мемориалдық құрылыстары, медреселер, азаматтық архитектурасы
9. XI–XIII ғғ. Орта Азия архитектурасы: құрылыс материалы, конструкциясы мен архитектуралық формасы
10. Қазақстанның ерте орта ғасырлардағы архитектурасы
11. XI–XIII ғғ. Орта Азияның мемориалдық ғимараттары, медреселер, ханақалар, керуен сарайлар
12. XI–XIII ғғ. Орта Азияның сарайлары, қасралар, үй-жайлар, кафтархана
13. Мұсылмандық моншалар, мемориалдық архитектура: кесенелер мен қорымдар
14. XIV–XVI ғғ. Орта Азия архитектурасы
15. XIV–XVI ғғ. Қазақстан архитектурасы

Әдебиет:

Негізгі:

1. История архитектуры Казахстана /с древнейших времен до начала XX века/. – Алматы, 1999 г
2. Маргулан А., Басенов Т., Меңдикулов М. Архитектура Казахстана. – Алма-Ата, 1959
3. Бирюкова Н.В. Сәулет тарихы: Оқу құралы / ауд. Жакупова А.О. – Алматы, 2014. – 372 бет.
4. Сухоруков С. Архитектура стран ислама. Традиции и новации. – М., 2014. –

168 с.

5. Хмельницкий С.Г. Междукушанами и арабами: Архитектура Средней Азии V-VIII вв. – Берлин-Рига: GamaJun, 2000. – 290 с., ил.

Қосымша:

1. Хмельницкий С. Г. МеждуСаманидами и монголами. Архитектура Средней Азии XI - начала XIII вв. – Берлин-Рига: GamaJun, 1996. – Ч. 1. – 336 с.
2. Хмельницкий С.Г. Междусаманидами и монголами. Архитектура Средней Азии XI-начала XIII вв. – Берлин; Рига, 1997. – Ч. II. – 328 с.

Зерттеушілік инфрақұрылымы

1. А.Х. Марғұлан атындағы археология институты
2. Ә.Қастееватындағы өнер музейі
3. Орталық мемлекеттік музей

Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы

1. ҚРҰлттық кітапхана. <https://nlrk.kz/index.php?lang=kz>
2. <https://elibrary.kaznu.kz/kk/>
3. [eLIBRARY.RU](http://elibrary.ru)
4. [АрхивжурналовРАН](http://www.archivjournal.ru)
5. [Электронная библиотека «ЛитРес»](http://www.litres.ru)

Интернет-ресурстар

[www.http://csmrk.kz](http://www.csmrk.kz)
<http://muzey.kz>
<http://www.museum.ru>
<http://www.rusmuseum.ru>

«БВ02210-Археология»

білім беру бағдарламасы бойынша «Орталық Азияның ежелгі және ортағасырлық архитектурасы» пәнінен емтихан қабылдау нұсқаулығы

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
	90–100% (27-30 балл)	70–89% (21-26 балл)	50–69% (15-20 балл)	25–49% (8-14 балл)	0–24% (0-7 балл)
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	«Өте жақсы» деген баға Орталық Азия қатарына кіретін мемлекеттердің архитектуралы ескерткіштері мен мәдениеттерін саралау, Ұлы Жібек жолындағы қалалардың және орналасу ерекшелігін бөліп көрсетіп, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық ашылуы	«Жақсы» деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер қамтылмаған, діни мәдениеттер мен құбылыстардың ерекшелігі көрсетілмеген, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	«Қанағаттанарлық» деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Орталық Азияның ежелгі және ортағасырлық архитектурасы қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. практикалық Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер бар.	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған	Оқу тапсырмасын	Тұжырымдамалық	Негізделген ғылыми	Тапсырма өрескел	Тапсырма

<p>әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі</p>	<p>толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. Археологиялық және архитектуралық терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.</p>	<p>материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.</p>	<p>ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.</p>	<p>қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.</p>	<p>орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.</p>
---	---	---	---	--	---

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 30 балл, екінші сұраққа-30 балл, үшінші сұраққа - 40 балл.